

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 11 Iulie st. v.

Dăm astăzi primul loc următoarelor rinduri scrise sub impresiunea toleranței și a iubirii de dreptate a concetățenilor nostri din Arad:

Cine agitează?

„Tribuna“, „Gazeta“, „Luminătorul“ — și ultraistii ne răspund tot mereu prin diarele maghiare.

Dacă n'ar fi agitatorii naționali, cu poporul ne-am înțelege deplin, ție Maghiarii, căci el este mulțumit bucurându-se de constituțiunea și de libertățile maghiare.

După opiniunea publică maghiară așadar, cauza răului și a tuturor nemulțumirilor la Români sunt numai agitatorii politici. Deci, ca să putem trăi în pace cu concetățenii nostri maghiari, ar urma de aci, ca poporul să părăsească pe porclii „agitatori“ și să-l alunge cu petrii din mijlocul seu, sfat, care adese-ori ni-l dau diarele lor politice.

Idea nu e nouă. Asemenea sfat înțelept le recomandase odinioară Atenenilor și Filip, regele Macedoniei, care vădând, că Atenenilor li se urise de marile răboaie și multe vărsări de sânge, le trimise soli scriindu-le astfel:

„Bărbați Ateneni! De vreți să înceteze resbelele și să se facă pace între noi, un lucru se cere, adică, să alungați pe toți oratorii din cetatea voastră, că ei sunt, cari cu discursurile lor măiestrite îndeamnă poporul la arme, samănă discordia și turburarea, aprind dușmăniile și resbelele.“

Atenenii, ușori de minte, se amăgiră cu aceasta și îndată deciseră, că se alunge pe toți oratorii din Atena, între cari cei mai principali erau: Aristide, Focion și Demostene. Acest din urmă însă, prezentându-se înaintea poporului, diase:

„Bărbați Ateneni! Voi sunteți plecați a face voia lui Filip și noi ear' suntem dispuși a asculta comanda voastră; noi plecăm îndată; dar' pentru onoarea, ce avem către patrie, vrem să vă spunem întâiu o fabulă: „Lupul a trimis soli la oi, dicându-le, de vor să aibă pace cu el, să alunge întâiu câinii dela turmă, cari latră și fac mare turburare. Oile se învoiră la propunerea lupului și deciseră în unanimitate să alunge câinii. Atunci unul dintre câinii cei mai bătrâni a diis: Oilor rădăcite! nu înțelegeți voi, de ce poftesc lupul să ne alungați? Scopul lui nu e să faceți pace cu el, ci ca să rămâneți fără pădători, ca să poată veni noaptea să vă răpească și să vă mănecă una câte una. Oile judecând cuvântul acesta bine, au lăsat pe câinii la turmă.“

„Bărbați Ateneni! continuă Demostene, scopul lui Filip nu e ca să facă pace cu voi, ci mai vîrtos ca să vă facă fără apărători, fără noi oratorii, cari vorbim, consultăm, strigăm și desceptăm pe consilieri în consiliu; cari ridicăm poporul la arme; cari apărăm cetatea de cursele lui, a căror

țintă nu este binele vostru, ci libertatea lui de a intra în Grecia, ori-când va voi; de a vă afla nepreparați și a ve pune sub jugul sclăviei lui. Atunci Atenenii s'au convins de cuvântul lui Demostene și n'au alungat pe oratori.

Ceea-ce oratorii Atenei penru Grecii, pe timpul lui Filip, sunt astăzi pentru Români jurnalele naționale și bărbații, cari având încă curajul opiniunilor lor, presa maghiară s'a obicinuit a-i numi de comun „agitatorii“. Maghiarii ne cer acum se alungăm pe oratori și atunci vom ave pace cu dînși. Ci se înșeală amar, dacă cred, că Românii vor fi așa scurți la vedere ca Atenenii. Ei bine cunosc, că sfatul lupului din poveste, și că singurii străjarii neadormiți și apărători intereselor și drepturilor poporului românesc ne-au rămas astăzi jurnalele naționale, căci în parlament grație toleranței maghiare, nu avem decât două-trei glasuri românesci. Și dacă jurnalele române combat nedreptățile și violențele, ce se fac poporului român de către puternicii țilei, este aceasta „agitațiune“? Nu se află oare înscris în legea firei dreptul legitimei apărări?

În legislațiunea romană încă era principiul: „vim vi repellere, omnes leges omniaque jura permittunt; nam adversus periculum naturalis ratio permittit se defendere“. Aceasta o fac și Românii cu ajutorul presei: resping atacurile și se apără în contra pericolului. Agitațiunea lor, dacă aceasta s'ar pute numi agitațiune, are un caracter defensiv și nu agresiv, caracterul legitimei apărări în contra celui mai tare.

Că vor fi în patria noastră și agitatori în toată puterea cuvântului, nu se poate tăgădui, dar' acestia nu în șirurile Românilor trebuie cercați, ci între Maghiarii, și în presa lor, unde cu prisosință îi vom afla conspirând nepedepsiți contra a tot ce nu e maghiar. Neputând tolera, ca alătura cu ei să se desvoalte și naționalitățile nemaghiare din patrie, Maghiarii rîvnesc ale răpi limba, mijlocul principal la ori-ce dezvoltare și cultură națională, impunându-le pe a lor cu forța, ca așa să poată contopi în elementul lor cu timpul toate elementele heterogene. De aci agitațiunea continuă pentru maghiarisarea naționalităților din patrie; și dacă combatem tendințele lor de maghiarisare, dacă ne îngrădim în contra curentului, atunci ne diic, că agităm în contra „integrității statului“. Ne aflăm dar' față cu concetățenii nostri maghiari în pozițiunea mielului cu lupul din fabulă. Ei sunt de asupra și tot noi le turburăm apa.

Când punem însă alătura cu cuvintele lor și faptele Maghiarilor, turpitudinile ies de sine la lumină. Asigurările, ce le dau în fața lumii, că dînșii nu vor a răpi limba nici unei naționalități și a-o maghiarisa, se demințesc perfect și cad de sine în fața datelor statistice, ce tot ei ni le prezintă, despre progresele maghia-

rismului în comitatele tăușeci și între Ruteni, unde comune întregi, cari nainte cu câți-va ani nu vorbeau altă limbă, decât cea slovacă, ori cea ruteană, astăzi nu vorbesc decât unguresce. Și operațiunea începută între Slovaci și Ruteni, Maghiarii vor se-o aplice și la Români; cu ce rezultate? Vom vedea. Ceea-ce vedem și scim este, că ei se opun cu toată tăria în contra dezvoltării și culturii noastre intelectuale, ne isgonesc și limba din scoale, și nu ne conced să ne ridicăm scoli nici pe banii nostri.

Cine agitează dar' și turbură liniștea și pacea între naționalitățile patriei? Nimene afară de Maghiarii, cari vor se impună cu ori-ce preț limba și cultura maghiară naționalităților nemaghiare. Și întru aceasta agitațiunea lor nu are margini.

În adunarea reprezentanței orașului Arad din luna trecută, comunicându-se rescriptul ministrului Trefort, prin care aproabă deschiderea unei scoale medie comerciale în Arad, un membru român din reprezentanță dl Mircea B. Stănescu, prin dialectica și puterea argumentelor sale a isbutit, ca adunarea să-i primească propunerea, ca între obiectele de învățământ în scoala comercială a orașului să fie luat și studiul limbei românesce ca obligator.

Ce a urmat însă de aci?

A doua zi jurnalele maghiare din loc*) au început a țipa foc asupra d-lui Stănescu și a stigmatiza pe reprezentanții maghiari, cari au susținut propunerea tipărindu-le numele cu litere groase și înfierându-i înaintea conaționalilor lor, ca pe nisce răi patrioți, cari fac cauză comună cu daco-românii. O astfel de hotărîre, diice „Alföld“, este fără de exemplu la un municipiu unguresc, ca și care încă nici orașele și comitatele maghiare din Ardeal n'au adus până acum, și aceasta e hotărîrea pentru predarea limbei române, mai cu seamă când aceasta s'a adus la propunerea unui reprezentant municipal, care stă pe basa programei dela Sibiu“. Acum se vorbește, că în urma agitațiunii și terorizărilor din partea presei maghiare hotărîrea reprezentanței orașului s'ar fi modificat într'acolo, că limba română se va propune numai ca studiu facultativ, și în cele din urmă poate că nici așa.

Eată aci un cas evident de agitațiune prin presa maghiară; dar' altele care le putem ceti continuu în coloanele sale? Maghiarii ne cer frățietatea, dar' ei nu dau nici cele mai mici semne, că vor să fie frați cu noi.

*) „Biserica și Scoala“ foaia intereselor bisericesci și scolare n'a aflat cestiunea vrednică a-i consacra în coloanele sale nici măcar atâta spaț, cât a consacrat pentru banchetul dela Episcopie dat în onoarea ministrului Széchenyi și alui Falk.

Revistă politică.

Sibiu, 11 Iulie st. v.

Superintendentul Sașilor din Ardeal dl. Daniel Teutsch a fost prezentat ministrului ungar de culte Trefort un memorandum, prin care a dat expresiune dorințelor și grigilor sale, în ceea-ce privește dispozițiunile relativ la instruirea limbilor. Ministrul Trefort n'a întârziat a răspunde la detaliurile dlui Teutsch printr'o scrisoare datată din 9 Iulie n. În aceasta scrisoare dl ministru declară, că el nu se poate abate nici dela direcțiunea de până acum privitoare la instruirea limbei maghiare, nici nu se demite la o transacție; cu toate aceste el recomandă Sașilor înființarea unei academii teologico-filosofice, promițându-le mare ajutor din partea guvernului. Și aceasta pentru-că cauza actuală stări neîmbucurătoare ar zăce în sistemul de educare al tinerimii sășesci, care îndată după ce a terminat studiile gimnaziale, se trimite în străinătate, de unde tinerii teologi și candidați de profesori se reîntorc în patrie saturați cu idei și tendențe, ce stau în cel mai mare contrast cu interesele statului. E de lipsă — diice dl ministru — să se schimbe acest sistem greșit, ceea-ce numai prin o instituțiune patriotică s'ar pute efectui.

Aproape toată diaristica maghiară se ocupă de memorandumul dlui Teutsch și de răspunsul ministrului Trefort, si fie-care diar vorbește din punctul de vedere al partidului său. Un organ opozițional scris în limba germană, ce apare în Budapesta, e de părere, că dl Trefort reprezintă aici un punct de plecare foarte corect, și uită însă de colegul seu, de ministrul de interne, care încă ar ave ceva de vorbit în afacerea aceasta, ceea-ce el o face prin organele s'ale de regulă într'un mod lipsit de tot tactul și stricăcios intereselor țerii. Prin brutalitatea — serie foaia numită — cu care acele organe proced în toate afacerile, care privesc cestiunea naționalităților, își perde toată însemnătatea o lucrare cu tact, ce vine din altă parte. De aceea e fals ceea ce crede o foaiă oficioasă, și anume, că dintre toți Germanii din Ungaria sunt singuri Sași, cei ce fac opoziție guvernului. Aceasta o fac spre pildă Germanii din toată Ungaria de meadădi, cari asemenea gros-ului populațiunei curat maghiare se grupează sub steagul opozițiunei, până când Românii din Ungaria de meadădi aderează orbiș la guvern.

Cestiunea afghană ține încă și acum în agitație spiritele din Anglia, până când Rușii își dau toate silințele, ca să le mulcumească. Așa se scrie din Petersburg, că cercurile bine informate de acolo contestează îndreptățirea presei engleze de a fi pesimistă într'o măsură atât de mare. Se asigurază cu toată hotărîrea, că guvernul rusesc nu are intențiunea, nici de a complica negocierile pendente prin nouă pretențiuni, nici a le trăgăna fără de cea mai mică cauză, ci din contră se opintesc și el a le termina odată. Astfel de declarații a trimis Rusia la toate curțile străine și a exmis anumite îndrumări, ca negocierile să nu fie compromise prin incidente militare.

Relativ la turburările din Peninsula-Balcenică diarul „Neologos“ publică relațiunea, ce 'i-se trimite din

Varna, că au fost înrolați acolo 150 voluntari, cari au fost expediați apoi cu drumul de fer spre Ruseiuc, de unde vor fi trimiși la Sofia spre a fi înarmați și apoi expediați în Macedonia, ca se provoace turburări.

Înrolările de asemenea natură, adaugă relațiunea, urmează mereu și se practică în înțelegere cu autoritățile locale. Șeful poliției din Varna s'a dus chiar până la gara drumului de fer, spre a veghea ca acești voluntari să fie însoțiți până la Ruseiuc de câțiva geandarmi. Mulțimea ce se afla în împregiurimile garei, aclama pe voluntari și-i felicita pentru frumoasa acțiune ce voiesc a îndeplini, alergând întru ajutorul fraților lor.

„Neologos“ amintesc și stipulațiunea din tratatul de Berlin, care dă Turciei dreptul, de-a ocupa linia Balcanilor, și încheie astfel: Acesta este singurul mijloc eficace, pentru a garanta siguranța publică în provinciile Turciei europene, care sînt expuse astăzi la încălcările bandelor organizate în Bulgaria. Poporațiunile acestor provincii doresc menținerea statului quo, pentru a pute trăi în pace. Turcia trebuie să stăruiască în executarea clauselor tratatului de Berlin, care sînt în favoare-i, după-ce a îndeplinit într'un chip conștient toate cele care o privia.

„Romänische Revue“.

Ne putem închipui cu câtă neplăcere întimpină presa maghiară revista edată de dl dr. Corneliu Diaconovich; era de prevădut că nu le va fi concetățenilor maghiari spre bucurie această revistă.

Eată ce țice „Nemzet“ îndată după aparițiunea numărului prim al revistei:

„Despre Români trebuie să recunoaștem, că știu agita fără a se obosi, și că încearcă totul pentru a câștiga pe seama cestiunii lor opiniunea publică a Europei. Și de sigur e a se atribui numai nedreptății acestei cauze, dacă nu pot arăta succese mai mari.

„În București apar 2—3 foi cotidiene franceze, cari nu s'au îndatinat a alege totdeauna mult în principiile lor, deoarece-ce sînt de părerea că nu trebuie să se geneze mult înaintea publicului francez, care nu cunoaște relațiunile.

„Cu aceasta Românii nu s'au îndestulit. Au înființat o revistă cu titlul „La Revue du Monde Latin“ — pe care am avut ocaziune a o caracteriza — sub masca intereselor lumii latine, ea face propagandă pentru interesele Românilor rusofili.

„Acum s'a pornit în Budapesta o revistă germană sub titlul „Romänische Revue“, al cărei scop e de a clarifica publicul extern și intern, care nu știe românește, despre tendințele Românilor.

„Editorul revistei e Dr. Cornel Diaconovich, care a redactat în anul trecut diarul cu direcțiune patriotică „Viitoriul“, dar' de atunci așa se vede s'a alăturat la partidul daco-român.

„Primul articol al revistei spune, că poziția Românilor nu numai că nu e de invidiat în Ungaria, dar' e atât de nedreaptă, cum nu s'a creat naționalităților între aceleși împregiurări nicăiri în vre un stat din Europa.

„Nu vom polemisa cu scriitorul român al articolului asupra „poziției nedrepte“ create naționalităților și nu vom indigita la exemple abundante ce stau la dispoziție.

„Am voit numai să caracterisăm tendința noiei reviste. În articolii ei care de multe ori cuvîntul „patriotism“; vocea e fără îndoială a redactorului „Viitoriului“: dar' „mâna e mâna lui Esau“. „Revista“ consideră vrednic de reproduc din articolii de diare din luna trecută numai articolii „Tribunei“. Că ce se spune în aceia, aceia o scim până la greață.

„Dar' noua revistă prezintă și idei nouă. În articolul-program declară, că va lupta în contra celui mai mare inamic al statului maghiar, în contra separatismului maghiar.

„Această idee nouă am trebuit să o amintim ca pe un curiosum“.

„Românul“ scrie:

„A apărut primul număr din revista literară „Romänische Revue“, redactată de dl dr. Corneliu Diaconovich în Budapesta.

„Romänische Revue“ conține:

„Românii în Ungaria. Iustiția noastră, de dl I. Slavici. Din diarele române. Biografia și portretul dlui George Bariț. Opt-spre-zece ani a unei reviste literare române. „Convorbiri literare“. Literatura română în Germania. Pădureanca, de Ioan Slavici tradusă în limba germană de Mite Kremnitz. Fântâna Blandusiei de V. Alexandru tradusă în limba germană de dl Edgar de Herz. Literatură și arte.

„Romänische Revue“ în modul cum ni se prezintă în primul număr promite a fi o importantă revistă literară română. De mult se simțea necesitatea unei asemenea reviste, care se înfățișeze publicului german mișcarea literară a Românilor, tendințele și aspirațiunile lor pe terenul civilizațiunii. Redactorul și proprietarul revistei, dl dr. Diaconovich a îmbrățișat cu căldură această nobilă idee și noi nu putem decât să felicităm pe laboriosul nostru confrate, dându-i din inimă isbândă pentru realizarea mărețului său scop.

„Romänische Revue“, prelungă partea literară, tractează și starea politică a Românilor de preste Carpați, și apare în Budapesta la începutul fiecărei luni în mărime de 3—5 coli în format octav. Abonamentul costă pe an pentru Ausro-Ungaria 8 fl. pentru România 24 lei, pe 6 luni 4 fl., sau 12 lei. Abonamentele sînt a se trimite la dl dr. Corneliu Diaconovich, în Reșița, Ungaria-de-sud.

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Vade-Recea (comit. Făgărașului) 17 Iulie 1885.

Comitetul administrativ al comitatului nostru și-a ținut ședința sa lunară în 15 Iulie n. Această ședință a fost de tot interesantă, pentru-că s'a pertractat și rapoartele obicinuite tri-lunare ale referenților.

Vice-comitele raportează între altele cum că faimosul Nagy Sándor — în calitate de notar al comitetului electoral, și-a dat demisiunea și au denegat supunerea sa vice-comitelui. Acest om e un punct negru în comitatul nostru și ori câte rele face comitatului, nimic nu e de ajuns pentru delăturarea lui, căci totdeauna află apărători, care se încearcă a spăla pe harapul arătându-l în pelea albă a nevinovăției. Se credea cu tot dreptul, că păharul plin fiind, se va vîrsa și se va pune capăt abuzurilor acestui om. Advocatul Roman roagă pe dl comite suprem, să pună la ordine răzlii acesteia afacere a numitului oficial și să fie depărtat din ședință în decursul pertractării, ceea-ce se și face.

Numitul avocat resumând multele nelegiuiri ale acestui oficial, propune introducerea cercetării disciplinare contra lui.

Însă ce se vede? Tocmai fiscalul comitatului, care e chemat a veghea asupra legilor, se află între cei mai vehemenți apărători ai lui.

Majoritatea (funcționarii) respinge propunerea pentru cercetarea disciplinară. Indignațiunea e generală, și sperăm, că viitoarea adunare comitatensă va pune capăt nelegiuirilor acestui oficial, care uresce din suflet poporul, care ia dat pânea.

Inspectorul scolar referează între altele, că înființarea de scoale comunale în comitatul Făgărașului progresează în mod îmbucurător, până acum s'a înființat astfel de scoale — în Nou-romănesc pentru dragostea câtor-va familii unguresci de acolo, anume: la fabrica de sticlă din Porumbacu-de-sus și în Sâmbăta inferioară, unde încă se află hergelia de cai erariali. Dl inspector scolar voese a merge mai departe pre această cale și propune înființarea încă de 3 scoale comunale în Șercaia, în Veneția superioară și în Comăna inferioară. În aceste comune însă nu locuiesc nici o familie ungurească, ci dl inspector își motivează propunerea prin aceea, că în acele comune se află la domeniile erariali mulți Sécui ca servitori și pentru copiii lor află de lipsă înființarea de scoale comunale. Aici se fie adaus, că în aceste comune se află bune scoale confesionale unde se propune și limba ungurească atât cât se cere pentru copiii începători în scoalele populare. Deci scopul adevărat al d-lui inspector trebuie că merge mai departe, el e evident. Se vede, că voese a decopia pe renumitul Réthi, care face minuni în comit. Deva închidînd scoalele confesionale și înființînd pe ruina lor scoale comunale cu limba de propunere ungurească.

Comunele se fie dară silite se întreprindă 2 scoale dacă nu preferă ași închide scoalele sale confesionale.

Astfel de procedere se pută aștepta dela ori-și-cine, nu însă dela dl inspector Schreiber, care până acum fu stimat din toate părțile.

Raportul D-sale a provocat o adevărată indignațiune, când propune, ca să se mulțumească dlui ministru de culte, pentru darul de 250 fl. dat scoalei ovreesce din Făgăraș care e una dintre cele mai bine situată materialicesce, precând celelalte scoale din Făgăraș cu deosebire cele două românesce și ceea catolică din lipsa mijloacelor numai vegetează. Dară ce se mai țice! când toate merg pe ce se pot merge cu scoalele mai departe? Mai propune dl inspector remunerarea pentru învățătorul român din Tohan, căci a făcut progres cu limba ungurească.

Mai multdecât toate ne-a indignat aceea, că dl inspector se apucă în raportul său și de scoalele granițeresce, care după însuși recunoașterea sa sînt cele mai bune în tot comitatul și corespund legii în toată privința, propune dlui ministru de culte să se schimbe în scoale comunale. Prin acest raport dl inspector scolar a dat dovadă viuă, că voiesc a face pe al doilea Réthi pentru comitatul Făgărașului și pe calea înființării de scoale comunale a ne desființa scoalele existente confesionale și a ne maghiarisa pe calea aceasta toată instrucțiunea publică populară. — De mari lucruri s'a apucat dl inspector Schreiber, se va vedea, dacă d-sa va fi în stare să iee lupta aceasta pe față cu poporul.

După cetirea acestui raport interesant dl avocat Roman cerînd cuvînt combat raportul și exprimă indignațiunea față cu acest raport și între altele apostrofează țicînd că se miră cum dl inspector nu află nici o scoală creștinească bine meritată, afară de cea evreească din Făgăraș, nu află din punct de vedere pedagogic de premiat nici un învățător afară de cel din Tohan pentru progres în limba ungurească, e trist lucru, țice numitul, că au ajuns acolo, unde nu se consideră adevăratele merite nici pe terenul învățămîntului public.

La punctul referitor la scoalele granițeresce arată numitul, că acestea nu sînt și nu pot fi scoale comunale, ele sînt scoale înființate pe baza unui statut sancționat de Maiestatea Sa și cu capitalul, ce era proprietatea fostului regiment român de graniță, respinge cu indignare raportul și roagă pe dl inspector, ca el însuși să-și retragă propunerile sale, care vatămă simțul poporului credincios și leal patrii și tronului. După acesta D. D.: Vicar Micu și cap. în pensiune Basiliu Stanciu vorbind în asemenea înțeles, dl inspector își retrage raportul sau referitor la scoalele granițeresce, și toate celelalte le susține și majoritatea le primesce.

E acum treaba autorităților scolare confesionale, să se opună planului vîdit al d-lui inspector Schreiber, căci altfel ne vom trezi prea tîrziu, când adecă vom simți, că am pierdut terenul de sub picioare, căci cum va fi posibil, ca o comună să susțină cu speșele sale 2 scoale, când și întreținerea uneia i este cu greu lipsindu-i mijloacele.

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Némcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarník.
(Urmare.)

În curînd soarele uscă câmpuri, livezi și drumuri, vîntul împrăscăia nomoliturile, iarba se înverzi și mai proaspăt, stricăciunea întreagă s'a reparat, și puține aduceri aminte rămăseră de potopul cel stricăcios; numai oamenii își povesteau de el vreme îndelungată. Rîndunicile sosiră earăși; copiii le primeau cu bucurie, se și bucurau, că de curînd are să vie dl Beyer și după el va sosi și tata. Era ajunul sfîntului Filip și Iacob. Bunica, după-ce — pe dinafară la casă, la grajd și la poiată — cu crida cea dela Bobotează făcuse trei cruci pe toate ușile, se duse cu copiii pe dealul cel gol dela castel. Băieții duceau pe umere mături vechi. În vîrf mai era Kristla, Mila, toată tinerimea din curte, din moară, era și Mărioara. Vațlav al lui Kuna cu frații ajutau pe Mila să smolească mături, ear' ceilalți rînduiau într'un rug lemne și vreascuri, pentru-ca să-i deie foc. Noaptea era frumoasă; un vîntuleț cald încărețea sămînăturile cele verzi și împrăscia mirosul florilor din parc și din pometul înflorit pe dealul întreg. Din pădure se auze strigare

bunfitei, pe un plop înalt, la drum, cânta mierla, ear' din tufele parcului străbăteau până sus sunetele plăcute ale cîntecului privighitoarei. Când eacă de odată eși o flacăra pe dealul de Iliciu, un moment după aceasta pe mîgura de Zernov și pe coaste începură să se mîse și să sară flăcări mai mici și mai mari. Și mai departe, pe dealurile dela Nakhod și Nové Město s'aprinseră focuri, ori jucau luminări. Aprinse și Mila o mătură umplută cu smoală, aruncându-o în rugul, care într'un moment arse cu pară. Flăcării începură să fluere, fiecare apucă o mătură smolită, o aprinse și cât mai sus putea o arunca în vîzduh, strigînd: „Sboară, strigoaică, sboară!“ Apoi se puseră în șir și începură să facă jocuri cu făclii ardătoare, fetele însă ținîndu-se de mîni și cîntînd se învîrtiau în giurul rugului ardător; când cădea, risipeau focul și prindeau să sară preste el, cât mai departe putea fiecare din ei.

„Uitați-vă, strigoica aceasta bătrână trebuie să sboare cel mai sus!“ — strigă Mila și apucînd o mătură, o aruncă așa de cu silă, încât sburînd sueră, se duse sus și sbură mai mai până la sămînăturile cele verzi, unde steteau privitorii.

„Cât scînteie aceasta!“ ridea tinerimea, alergînd după mătura pocnitoare și smolită. Băieții băteau în palme. Și de pe dealul dela Zernov și dela Iliciu răsunau chiotele, rîsul și cîntecul. În

giurul focului roșu se învîrtiau într'o horă săbatică nisce figuri, ca nisce fantasme; din când în când din mijlocul lor un diavolaș sbura în sus, scutura în vîzduh măciuca de foc până ce mii de scînteie plouau și earăși cădea jos în chiotele multîmii. „Eacă-te, aia a sburat sus!“ strigă Mărioara arătînd cu degetul pe dealul dela Zernov. Dar' una dintre femei îi trase mîna jos, îndemnîndu-o, să nu arete la strigoice, că una dintre ele ar pute să-i sloboadă o săgeată în deget.

Era tîrziu, când bunica cu copiii se întorcea acasă. „Bunico, n'auziți nimic?“ șopti Barunca, oprind pe bunica în mijlocul pometului înflorit, aproape de casă, „ca-și-cînd ar fi un freamăt“.

„Nu e nimic, vîntulețul se joacă cu frunzele,“ răspunse băbușca, adăugînd: „Vîntulețul ăla face bine“.

„De ce bine?“

„Fiindcă pleacă pomii unul spre altul. Se țice, că are să fie rod mult cînd pomii înfloriți se sărută și se îmbrățișează“.

„Of, bunico, ce păcat, acum cînd încep ci-reșele, fragii, cînd va fi vesel pe paici, trebuie să ședem țiuva întreagă în scoală,“ țice Ioan măhnit.

„Asta nu merge altfel, totdeauna nu poți să stai acasă, nici să te tot joci. Acuma alte griji și alte plăceri vor începe pentru voi“.

„Cât pentru mine, bucuroasă voi merge la scoală, țice Barunca: „numai că-mi va fi dor

de voi, bunico, că nu ne vom vedea țiuva întreagă“.

„Și mie-mi veți lipsi, dragilor mei copiii, dară ce folos, pomușorul înfloresce, copilul crește; pomul își perde floarea, poamele cad jos, copilul se face mare, îi părăsesce pe părinți. Așa vrea Dăeu. Până-ce pomul e sănătos, dă folos, dară cînd se uscă, îl doboară, îl pun pe foc, focul dumnețesc îl mistue, cu cenușa se îngrașă pămîntul, în care mai crește alți pomi. Așa și bunica voastră o să isprăvească ceea-ce și-a propus, și o veți culca la somnul cel vecinic“, adause băbușca încetișor.

În tufe la grădină, privighitoarea începî să cînte; copiii țiceau că este privighitoarea lor, căci în fie-care an sosea în tufa din grădină și își zidia cuibul acolo. Dela iaz răsuna melodia tristă a cîntecului de leagăn a Victoriei. Copiii voiau să mai stee afară, bunica însă îi ține în casă: „Șciți, că mîne se va și începe scoala și scularea cea de dimineață; veniți de vă culcați, ca muma să nu se supere“, țice, îndemnînd pe unul după altul să treacă pragul.

Dimineața la prânzișor mama le porunci copiilor, afară de Adela, care mai durmea, cum au să învețe, cum să asculte de dl dascăl, cum pe drum să se poarte cuviincios, le da numai povește bune, pe cînd copiilor le venea să plîngă.

(Va urma.)

Cronică.

Finanțele de stat ale Ungariei. Cetim în „Neue freie Presse”: „Din Pesta se anunță oficial că bugetul ungar pentru anul 1886 arată o sporire a erogațiilor cu câteva milioane și totodată și o astfel de acoperire. Astfel contribuția pe spirit, în urma reformelor introduse, a adus până la sfârșitul lui Maiu a. c. mai mult cu 2½ milioane decât în trecut. Ar mai fi de a se semnala percepții mai multe la darea pe capitale împrumutate și pe întreprinderi, la tutun și la competențe. Noi aflăm că reclama oficială care i se face în tot anul încă înainte bugetului ungar, de astădată a succedea de tot rău. Dacă urcările de dări se înghittotdeauna prin cheltuieli noi, atunci se micesce de tot prospectul de a delătura cândva deficitul; deoarece trebuie să se sfârșească undeva și speranța în puterea dărilor“.

Expoziția din Budapesta. „Budapester Tagblatt” scrie: „Da, ori cât de trist, dar e fapt că neguțătorii au cassele goale. Conducătorii dirigent al unui oficiu de comunicație de aci ne-a comunicat înainte cu câteva zile, că în timpul din urmă a primit aproape o mie două sute de cereri pentru posturi de conducători, și încă dela oameni, a căror inteligență trada că acestia au avut zile mai bune: Adeca dela neguțători sărăciți și industriași, cari se rugau cu spiritul năcăjit pentru ocupațiunea aceasta modestă, dar sigură. Foarte semnificative au fost și explicațiile date de acesti vrednici de compătire. „Ce ne folosesc nouă expozițiile pompoase, când ne lipsește lucrul, prin care se ne câștigăm pâinea de toate zilele, când ne lipsesc comanda pentru a căror executare se înțelege că nici n'am avut bani? Nici lucru, nici credit! Două rele, de ajuns pentru a ucide unul fiecare plăcerea și puterea, și care ar trebui sanate, dacă nu vom ca rezultate practice ale expoziției noastre să fie nula. Nu trebuie să ne lăsăm înșelați: Expoziția o costă pe Ungaria mai mult decât s'a crezut. Cu toate că domnesce pe terenul economic o stagnațiune generală, totuși toată lumea a făcut pentru expoziție pregătiri, cari au întrecut puterile singuraticilor; s'au luat angajamente, pe cari e anevoiă dacă nu chiar imposibil, a le împlini“.

Concurs în Ungaria. Dupa cum ne spune foaia oficială din Budapesta, în anul trecut s'au declarat în Ungaria 360 concursuri. În anul curent până acum deja sunt anunciate preste 300 falimente.

Urs. În una dintre comunele noastre de munte s'a coborât un urs până aproape de sat și a atacat un bou. Poporațiunea era foarte înspăimântată și tocmai când locuitorii voiau să întreprindă o goană în contra dobitocului, a venit un fecior din sat și cu o pușcătură a culcat ursul la pământ. Era un urs de o mărime rară aproape la 550 de punți. Poporațiunea i'a mulțumit tinerului și i'a dat un premiu de 200 fl.

Îtălnirea celor trei împărați. Până acum nu se scie nimic pozitiv asupra locului și datei în care se vor întâlni cei trei împărați.

Dela Sinaia se scrie „României” că M. S. Regina României a vizitat mai multe colibi de săraci, cărora le-a împărțit diferite ajutoare bănești.

Foamete în Sudan. Se anunță din Cair că foamete grozavă domnesce în Kordofan; Kartumul suferă de lipsă.

Sinodul protopresbiteratului gr.-or. al Seliștei.

DI protopresbiter Dr. Nicolau Maier a adresat sinodului din uest an următoarea dare de seamă:

Prea Onorat sinod protopresbiteral!

Despre activitatea mea ca protopresbiter în decursul anului 1884 și despre starea protopresbiteratului am onoare a prezenta următorul

Raport general:

I. Administrația de birou.

Reformele de birou, ce am fost silit a le introduce cu începutul anului, pentru a ave o evidență mai mare, au ușurat evidența, dar au înmulțit în mod considerabil lucrul de cancelarie, pe care numai prelungă cele mai mari silințe l'am putut îndeplini cu destulă exactitate.

Numărul pieselor întrate în decursul anului 1884 au fost 647, mai multe ca în anul precedent cu 278, și este foarte evident că acestea se vor spori din an în an tot mai tare. Această împrejurare arată în mod destul de evident îngreunarea administrației de birou.

Reformele recerute pentru un birou regulat nu le-am putut introduce la începutul anului 1884, din cauză că Prea onoratul sinod protopresbiteral nu mi-a pus la dispozițiune mijloacele de lipsă.

Din numărul pieselor întrate în decursul anului s'au rezolvit 644, rămânând 3 pendente.

Precum cancelaria protopresbiterală a avut și are lipsă de însemnate îmbunătățiri, în același grad au și cancelariile oficiilor parohiale lipsă de îmbunătățiri, cari succesive vor trebui introduse, deși în această privință greutățile în unele parohii sunt preste măsură de mari, din cauza sărăciei de o parte, ear' de alta din cauză că administrațiunea am aflat-o într'o stare cu totul neglijată, după cum am arătat în raportul meu din 27 Ianuarie 1885 nr. 133. cătră Prea onoratul comitet protopresbiteral alăturat sub '.

II. Partea bisericească.

În protopresbiteratul acesta sunt 13 comune bisericesci cu 20 de parohii, dintre care una e vacantă. Aceste parohii sunt provădute cu 22 de preoți și un diacon. Dintre preoți 18 sunt parohii, 4 capelani.

În anul trecut am amintit numai pozițiunea și starea materială a bisericilor tractuale în liniamente generale.

În anul acesta prelungă toate neajunsurile ce le-am întâmpinat, din motivul sur arătat, cu ajutorul lui Ddeu am mers un pas înainte, deși nu tocmai precum aș fi dorit: a culege date exacte despre dotațiunea preoțiilor tractuale.

Conspectul alăturat sub ' arată venitul preotului în fie-care comună bisericească.

E înspăimântător tabloul, ce ne înfățișează acest conspect. Avem parohii, al căror venit nu ajunge suma de 20 fl. v. a. pe an, și douăzeci floreni.

Venitul unui preot e între 80—100 fl.; 4 preoți au venit între 300 și 400 fl.; 7 între 400 și 500 fl. ear' ceialalți între 500 și 600 fl.; preste 700 fl., nici unul. Majoritatea preoților din tract are deci o dotațiune de clasa a III. (400 fl.); 5 parohii sunt de clasa a II., ear' de clasa I. nici una.

Cuarta natural afară de două comune, dară și în acestea necorespunzător, nu se află în acest tract; 8 parohii au porțiune canonică: 5 parohii între 1—5 jugere, 2 între 10—19 jugere și una 36 jugere.

Porțiunile canonice din întreg tractul reprezintă o mărime de 81 jug. 1505 □° cu un venit anual de 379 fl. 55 cr.

Din venitele preoțesci, darea comună în cereale reprezintă o sumă în bani de 314 fl.; în 17 parohii nu e introdusă darea comună în cereale.

Suma venitelor fixe e 2058 fl. v. a.

Va să dăcă 22 de preoți primesc un salariu anual de 2058 fl. v. a.; deci salariul anual al unui preot din acest tract în termin mediu ar fi 93 fl. 54½ cr.

În 5 comune bisericesci preoții n'au nici un venit fix, nici în bani, nici în cereale, ci sunt siliți a se susține numai din venitele accidentali și ale epitrafirului, cari însuși durere trebuie să mărturisim cu toții, scad pe și ce merge și altă-tura și simțul religios. În 4 comune e introdusă o mică dotațiune în bani dela popor; dela 12—100 fl.; în trei din lada bisericeii: 3—150 fl.; în trei din fondurile parohiale: dela 4—150 fl.; în două din alodii câte 315 fl. v. a.

Aceste date ne arată destul de evident starea cea precară a unui preot și câtă vreme se așteaptă, ca un preot să-și peardă o și de lucru pentru 10 s'au 30 cr. pe când cel mai de rënd lucrător căseacă pe și 50—70 cr., trebuie să ne mirăm că se mai găsească oameni, cari se jertfesc pentru greaua chemare a preoției.

În astfel de împrejurări e o aparițiune foarte firească, ca preoții să nu-și poată căuta de oficiu după recerintă, deoarece trebuie să se lupte cu nevoile vieții, ear' afacerile sale oficioase se le lase în voia Domnului, din care cauză apoi suferă biserica și școala, suferă chiar întreaga comună bisericească, ear' subscrierului nu i-ar rămâne timp pentru alte afaceri, decât numai pentru a regula afacerile preoților, căci cu durere trebuie să descoperim, că adese-ori până primesc un răspuns dela un preot, trebuie să scriu 3—7 ursoiri și nu mă prinde mare mirare, deoarece bietul preot în cele mai multe comune n'are nici re-cuisitele cele mai de lipsă pentru cancelarie, o împrejurare despre care am raportat prea on. comitet protopresb. propunând cu acea ocaziune să se facă preoților un pausal de cancelarie în proporțiune cu numărul sufletelor. Prea on. comitet a lăsat, ca să iee inițiativa la aceasta în fiecare comună comitetul parohial, dar până acum nu s'a făcut nimic în această privință.

Aceste am trebuit să le ating, pentru-ca prea on. sinod să se poată convinge despre greutățile, cu cari are să se lupte subscrierul alăturarea cu preoții, pentru a-și împlini cu scumpătate chemarea, ridicând biserica și școala la înălțimea, ce li se cuvin acestor două instituțiuni.

Mult se ajută preoțiunea tractuală din „mila împărătească”, din care cei mai săraci și meritați tot la 2—3 ani primiau câte 50 fl. În anul trecut însă luând notiță de ordinul înaltului minister reg.-ung. de culte, prin care se dispune ca acea „mila” să nu se mai împartă ca până acum prin autoritățile noastre bisericesci, ci prin organele statului; această preoțiune săracă în unanimitate a renunțat la acest ajutor, în cas când nu s'ar împărți așa, precum s'a împărțit până acum.

Precum dovedesc rapoartele dela oficiile parohiale, în decursul anului 1884 s'au aflat în tractul acesta 4,430 de familii; mai puține ca în anul trecut cu 97 de familii. Numărul sufletelor

e 17,716; mai puține ca în anul trecut cu 83 de suflete; ar veni deci pe un preot din tract 201 familii cu 805 suflete în termin mediu; au părăsit patria din acest tract 62 familii, pentru a-și pute afla mai cu ușurință subsistența. Din numărul total al sufletelor 934 sunt veduve și veduve, 247 copii și copile orfane. Din 17,716 de suflete sciu ceti și serie 3,212 bărbați și 2,677 femei, preste tot 5,889; mai mulți ca în anul trecut cu 32 suflete; mai mulți bărbați cu 235, mai puține femei cu 14.

În decursul anului 1884 s'au născut legiuiți 335 copii, 301 copile, preste tot 636; mai puțini ca în anul trecut cu 21 suflete; 12 copii mai mult; 33 copile mai puține ca în anul trecut.

Nelegiuiți s'au născut în anul 1884, 12 copii, 15 copile, preste tot 27; mai mulți ca în anul trecut cu 3 suflete: 1 copil și 2 copile.

Sporirea numărului copiilor nelegiuiți e o urmare firească a sporirii concubinatelor, pe care prelungă toate silințele ce mi le-am dat a o delătura, nu mi-a succed, de oare-ce nu am putut căpeta spriginul organelor politice. Această con-grenă amenință cu nimicirea simțului religios la evlaviosul nostru popor de până acum.

Preste tot s'au născut în decursul anului 1884, 663 suflete; mai puține ca în anul trecut cu 18 suflete; au murit în decursul acestui an, 205 bărbați, 214 femei, preste tot 419; mai mulți ca în anul trecut cu 28 suflete: cu 15 bărbați și 13 femei; prin urmare asemănându-se numărul născuților cu al morților, numărul nascerilor e cu 244 mai mare decât al morților.

Din numărul total al sufletelor de 17,716 din acest tract sunt, 8,712 bărbați, 9,004 femei; cu 292 mai multe femei de cât bărbi.

În decursul anului sau contras 167 de căsătorii; mai multe ca în anul trecut cu 12; din tractul acesta în alte tracte s'au căsătorit 11; după confesiuni străine 19.

Procese divorțiale s'au incaminat 11: în semestrul I 8 și în al II 3; din cari 1 este pendent, 3 s'au sistat; în unul s'a declarat ne-competența forurilor noastre bisericesci, 3 s'au decise cu divorț în instanța I, 2 cu divorț și în instanța II și în unul s'au îndrumat părțile la convețuire.

În raport cu trecutul, numărul proceselor incaminate în decursul anului trecut este mic. 5 din aceste procese își au proveniența din anii trecuți și numai 6 cad în șirul celor 30 de controverse casnice din anul 1884.

(Va urma.)

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinții Românilor în Dacia Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

Cum vine geograful să schimbe astfel charta Daciei vechi, despre care se vede — după numirile cetăților scoase din izvoare vechi — că avea bună cunoștință, și se pună Ardealul cu Valachia la Mysia inferioară, țeara Bulgarilor? Nu aflăm altă cauză, decât pentru-că aceste țerii se țineau pe timpul lui deasemenea de țeara Bulgarilor, numită de el Mysia inferioară. Din asemenea cauză și țeara Avarilor dintre Tisa și Dunăre este numită Dacia după numele Daciei avar. Mysia transdunăreană a geografului Ravennat dela sfârșitul secolului VII este deci identică cu Bulgaria transdunăreană dela începutul secolului IX a scriitorilor bizantini.

De aici rezultă, că stăpânirea bulgară se întindea asupra Valachiei și Ardealului acum în secolul VII. Acesta țerii vor fi fost scoase de sub stăpânirea Avarilor încă sub Kuvrat, împreună cu teritorul Onglos dintre Nistru și Dunăre. Poate ca stăpânitor asupra acestei părți a Daciei, Kuvrat a primit titlul de Patricius roman în calitate de federat al imperiului, prin care sistem se păstra măcar aparența unei dominațiuni romane asupra Daciei Traiane, la care imperații nu renunțaseră nici când de drept. 1) Fiind ocupată de Goți, ea a fost lăsată acestora ca federați ai imperiului, până ce Constantin cel Mare o supuse încât-va earăși, punând pe Goți de fapt în afirare de imper. După risipirea Hunilor, decătră care Daco-Goții se retraseră preste Dunăre, Gepizii iau Dacia în stăpânire cu învoirea împăratului din Constantinopol și o țin ca federați până la venirea Avarilor 2) Deasemenea se pare, că au procedat acum și Bulgarii după isbânda asupra Avarilor. 3) După mutarea Bulgarilor dunăreni în

1) Jung, Die romanischen Landschaften des römischen Reiches, pag. 403.

2) Iordanis Getica, cap. 50. dl Xenopol (p. 426) sustine pe temeiul lui Procopius, că Gepizii ar fi trecut în Dacia Aureliand. Dar Iordanes, contimporarul lui Procopius, spune cap. XII: Daciam dico antiquam, quam nunc Gepidarum populi possidere noscuntur, quae patria in conspectu Maeisae sita trans Danubium corona montium cingitur. Și cap. XXII: ubi nunc Gepidas sedent, iuxta flumina Marisia, Miliare et Gilpil et Grisia. (ed. Mommsen in Monum. Germ. Auct. antiqu. T. V.) Din spusele lui Procopius rezultă numai, că Gepizii aveau și Sirmium; ear' Dacia lui nu poate să fie alta decât cea numită de Iordanes.

3) Compendiul Patriarhului Nicifor († 815), unica fântână pentru raporturile cu Bulgarii din acest timp, are multe lipsuri în această privință. Scirea lui despre Kuvrat (a. 634), care aduce aminte de sistemul federativ cu Goții și Gepizii, cred că are să fie înțeleasă astfel.

Moesia, această parte a Daciei a rămas și mai departe sub stăpânirea lor până în timpul lui Constantin Porfirogenitul, cum și până la desființarea imperului bulgar în uniune politică cu aceasta.

(Va urma.)

Convocare.

Conform §-lui 13 din statute și pre basa concludului p. IX al adunării gen. din 11 August 1884, adunarea generală a reuniunii femeilor române selagiiane pentru anul curinte se convoacă pre ziua de 11 August st. n. a. c. în comuna Băsești.

Membrii reuniunii și toți aceia, cari se interesează de progresul reuniunii noastre sunt invitați a lua parte în număr cât mai mare la acea adunare.

Șumleu, la 18 Iulie n. 1885.

Clara Maniu n. Coroian,

A. Cosma,

președintă.

secretar.

Dare de seamă și mulțumită publică.

La balul arangiat la 2 Februarie 1885 de reuniunea meserieșilor din Seliște în favorul fundului acestei reuniuni au încurs ca venit brut suma de 94 fl. 70 cr. v. a., ear' speșele au fost 49 fl. 51 cr. v. a.; rezultă deci un venit curat de 45 fl. 19 cr. v. a.

Cu aceasta ocaziune au încurs următoarele suprasolviri: Dela dl Dr. Nicolae Maier 9 fl. 10 cr. Dela d-nii Liviu Bran de Lemeni, pretor 2 fl.; Ioan Maxim, jude reg., Ioachim Muntean, paroch, Dr. Nicolae Calefariu, medic și Petru I. Comșa, comerciant câte 1 fl. v. a., Oprea Puschila, Ilie Mosora, Moise Roman și Dumitru Roșca câte 50 cr.; Simion Henteșiu 10 cr. Suma 17 fl. 20 cr.

Contribuiri fără a fi participat la bal, au încurs dela următorii p. t. d-ni: Dumitru Roman, comerciant 5 fl.; Ioan Keil, jimbliariu; Nicolae Ivan, învățător; Ioan Poppa, capelan; Maria B. Danchesiu Reșinar și Nicolae Henț, notar câte 1 fl.; Ioan Meșiu notar 50 cr. Suma 10 fl. 50 cr.

La balul arangiat la 12/24 Ianuarie 1885 de aceeași reuniune cu același scop au rezultat un venit brut de 73 fl. v. a., ear' speșele au fost 49 fl. 53 cr., rămâne deci un venit curat de 23 fl. 47 cr. Cu această ocaziune au încurs următoarele suprasolviri: Dela dl Dr. Nicolae Maier 4 fl.; Maria B. Danchesiu și Ioan Pulca, învățător câte 2 fl.; Dumitru B. Comșa, Petru I. Comșa, comerciant și d-na Maria Maier câte 1 fl. Suma 11 fl.

Contribuiri, fără a fi participat la bal au încurs dela următorii p. t. d-ni: Dr. B. Preda avocat 2 fl.; Ioan Keil jimbliar, preoții: Alexandru Predoviciu, Dumitru Tarcea, Ioan Isoff, Petru Iuga, Ioachim Muntean câte 1 fl.; învățătorii: Gheorghe Popa, Ilie Isoff, Nicolae Șoldea, Valeriu Popoviciu și Dumitru Lăpădat câte 1 fl.; Tanasă Moga și Ioan Tristiu, economi câte 1 fl. Suma 15 fl.

Pentru generositatea manifestată față de reuniunea noastră primească doamnele și domnii sus numiți cea mai grozavă mulțumită.

Seliște, 8 Iulie 1885.

Comitetul arangiator.

Posta redacțiunii.

Dlui I. G. în B. Nu începe cu ținuta diarului nostru de a pute publica ceea-ce ne cereți. Sîntem de altcum de părere, că e chiar în interesul DVoastre a nu o publica, că chiar ne veți mulțumi pentru neadmitere — sîntem convinși că, cetind mai cu atențiune reflexiunile, de altcum deja tipărite în organul DVoastre, ne veți fi prea mulțumitori pentru nepublicarea lor.

Posta ultimă.

Agram, 22 Iulie n. La provocarea publică a lui Tkaleici, că unde se află fasciculi paulinici și alte scrieri, care conțin 1800 documente, Mișkátovici a răspuns, că acele la ordinul Banului s'au transpus la guvernul ungar.

Frankfurt (lîngă Main), 22 Iulie n. Cu privilegiul înmormentării social-democratului Hiller s'au întemplat excese în cimiter; a trebuit să intervină poliția arestând și vulnerând chiar pe mai mulți indiviți.

Madrid, 22 Iulie n. În comuna Monteaguda s'au aflat 150 cadavre neînmormentate, senatorii municipali au murit cu toții, și medicul a luat-o la fuga.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar

Sciri economice.

Tariful vamal autonom care, dela 13 Iulie a intrat în vigoare în România pentru toate țările neavând tratat cu România, este:

Taxele sunt urcate dela 20 la 50 de franci pe zăhar, la sută de chilogram; de 35 la 120 fr. pe cafeaua prăjită; de la 40 la 120 fr. pe cacao pulverisat; de la 5¹/₂ la sută din valoare la 60 fr. pe hectolitru pe vinul în balerci și la 100 fr. pe rachiu; dela 80 bani la 80 fr. pe uleiurile eterate; dela la 3 la 40 pe vacs; dela 40 la 98 pe pielea ordinară; dela 70 la 100 și 280 pe pielea fină; de la 90 la 315—600 pe încălțăminte fine; de trei-ori mai mult pe articolele de lână; de la 20 la 60—150 pe articolele de bumbac; de la 30 la 80 pe pânză; de la 250 la 800 pe stoffele de mătase; de la 8 la 60 pe hârtie.

Starea sâmenturilor. (Raport oficial până la 13 l. c. n.)

În comitatul Albei-inferioare: Grâul și secara s'au îmbunătățit; grăunțele e bine dezvoltat, seceratul pe unele locuri s'a început, săpatul de a doua oară a cucuruzului încă nu s'a terminat; cucuruzele promit recoltă bună; fân s'a produs puțin, ierburile s'au îmbunătățit, viile și pometurile promit recoltă mijlocie.

În comitatul Aradului: Seceratul decurge; ploile au avut efect bun asupra plantelor de săpat; grâul s'a dezvoltat frumos, de asemenea și orșul; ovșul e mai slab; fân și otavă s'au făcut; viile promit o recoltă bună; *porcii sufer de boala de grumădi*.

În comitatul Bihorului: Seceratul s'a început; sâmenturile de toamnă sunt frumoase, ele promit o recoltă bună; sâmenturile de primăvară, cu excepțiunea ovșului, sunt bune; cucuruzele s'au dezvoltat bine sub influența ploilor; viile sunt frumoase, poamele cad; ierburile s'au îmbunătățit.

În comitatul Brașovului: Sâmenturile de toamnă sunt slabe, cele de primăvară sunt mai bune; fânul și luternă se cosesc; cucuruzele sunt bune; poame sunt destule.

În comitatul Bistrița-Năsăud: Grâul

și secară sunt bune, pe unele locuri s'a început seceratul; cucuruzele și ovșul promit o recoltă bună.

În comitatul Ciucului: Sâmenturile de toamnă și de primăvară promit o recoltă bună; *porcii sufer de boala de grumădi*.

În comitatul Făgărașului: Lucrul de câmp a întârziat din cauza ploilor dese din timpul ultim; în câteva ținuturi ghița a cauzat daune mari; seceratul grâului și al secărei s'a început; ovșul, orșul și cucuruzele sunt frumoase; prune sunt puține, alt soi de poame s'au produs.

În comitatul Treiscaunelor: În unele ținuturi s'a început seceratul bucatelor de toamnă; grâul și secară promit o recoltă mijlocie; bucatele de primăvară sunt frumoase și promit o recoltă bună; poame sunt destule.

În comitatul Hunedoarei: Grâul e rar și mijlociu; secara promite o recoltă mijlocie; cucuruzele se sapă, în unele locuri ele promit recoltă bogată; ierburile s'au îmbunătățit.

În comitatul Târnavei-mici: Grâul și secara sunt mijlocii; orșul și rapița sunt slabe; secerișul s'a început; cucuruzele se sapă de a doua oară; fân e puțin; viile promit o recoltă bună; poame sunt.

În comitatul Clujului: Cucuruzele sunt frumoase și promit o recoltă bună; viile și pometurile promit o recoltă multumitoare.

În comitatul Mureș-Turda: Seceratul s'a început; grâul e mijlociu; secară e mai bună; orșul și ovșul promit o recoltă bună; fân e puțin, poame sunt destule.

În comitatul Târnavei-mari: Grâul dă o recoltă mijlocie, secara e bună; ploile au împedat începerea seceratului; cucuruzele sunt frumoase; ovșul s'a îmbunătățit; viile și pometurile promit o recoltă bună; hemeii e frumos; e speranță, că otavă fi va desdauna pe agronomi pentru producțiunea puțină de fân.

În comitatul Sibiiului: Bucatele de toamnă promit o recoltă bună, ear' cele de primăvară mijlocie; seceratul s'a început; săpatul de a doua oară a cucuruzelor a întârziat; strugurii sunt frumoși.

(Va urma).

Tergul de rimători în Steinbruch. În 21 Iulie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 35 cr. până 36— cr., unguresci grei, tineri 37— cr. până 38— cr., de mijloc 39— cr. până 39¹/₂ cr., ușori 40— cr. până — cr. marfă țerănească, grea — cr. până — cr., de mijloc 38¹/₂ cr. până 39— cr., ușoară 40— cr. până — cr., romănesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci, grei 37— cr. până 38— cr., transito de mijloc 37— cr. până 38— cr., transito ușori 38— cr. până 39— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 22 Iulie st. n.

Grâu (din Banat): 72—74 Kilo fl. — până — 74—79 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.20 până 8.75, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—97 Kilo fl. 8.— până 8.65, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.— până 8.65, (de Bacskă) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.70 până 8.20.

Secara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.90 până 7.02
Orș (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.30 până 6.50; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 7.60 până 9.50.

Ovș (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.30 până 6.60.
Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.— până 6.05; de alt soi fl. 5.95 până 6.—.

Rapița fl. 11.25 până 12.75; de Banat fl. 11.— până 11.25.

Mălaiu (unguresc): fl. 5.80 până 6.25.

Tempul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 9.11 până 9.13 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 7.86 până 7.88.
Secara (primăvară) 69¹/₁₀ Kilo fl. 6.21 până 6.23.
Cucuruz (Main—Iunie) fl. 6.22 până 6.23.
Rapița (August—Septembrie) fl. 11.— până 11⁷/₈.
Spirt (brut) 100 L. fl. 27.25 până 27.75.

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 Iulie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	vend.
Rur. conv. (6%)	—	93.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	296.—	—
Banca națională a României	1280.—	—
Impr. oraș. București	30.—	31.—
Credit mob. rom.	185.—	—
Act. de asig. Națională	234.—	—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	—	89 ¹ / ₄
Societ. const.	239.—	230.—
Schimb 4 luni	—	34.—
Aur	11.40	—

Bursa de Budapesta

din 22 Iulie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " 4%	99.15
" " hârtie " 5%	92.60
Imprumutul căilor ferate ung.	148.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	123.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonuri rurale ung.	102.75
" " cu cl. de sortare	102.—
" " bânățene-timșene	101.50
" " cu cl. de sortare	101.—
" " transilvane	101.50
" " croato-slavone	101.50
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	98.—
Imprumut cu premiu ung.	119.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	120.—
Renta de hârtie austriacă	82.75
" " argint austriacă	83.25
" " aur austriacă	119.—
Losurile austr. din 1860	139.50
Acțiunile băncii austro-ungare	868.—
" " de credit ung.	291.—
" " " austr.	235.—
Argintul	—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.88
Napoleon-d'ori	9.88
Mărci 100 imp. germane	61.35
Londra 10 Livres sterlinge	125.—

Bursa de Viena

din 22 Iulie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—
" " " 4%	99.25
" " hârtie " 5%	92.60
Imprumutul căilor ferate ung.	148.75
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.30
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	123.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonuri rurale ung.	102.75
" " cu cl. de sortare	102.25
" " bânățene-timșene	101.75
" " cu cl. de sortare	101.50
" " transilvane	101.75
" " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	97.50
Imprumut cu premiu ung.	119.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	120.—
Rentă de hârtie austriacă	82.85
" " argint austriacă	83.60
Rentă de aur austriacă	109.20
Losurile austr. din 1860	139.50
Acțiunile băncii austro-ungare	871.—
" " de credit ung.	291.25
" " " austr.	235.10
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.88
Napoleon-d'ori	9.89
Mărci 100 imp. germane	61.30
Londra 10 Livres sterlinge	124.90

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren accelerat						
Viena	—	7.15	—	—	București	—	5.—	7.45	—	Viena	7.15	11.—	—	Teiuș	12.39	11.09	3.56	5.20	Copsa mică	—	—	3.02	1.11	
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal	—	9.47	12.50	—	Budapesta	1.45	8.05	8.—	Alba-Iulia	1.10	11.56	4.27	5.57	Șeica mare	—	—	3.30	1.32	
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	4.02	11.02	12.—	Vințul de jos	—	12.20	4.53	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01	
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	{	10.44	2.27	—	Arad	{	7.53	3.37	5.55	Șibot	—	12.25	5.19	—	Ocna	—	—	4.09	2.24
Oradea-mare	{	5.33	6.46	—	Feldioara	{	6.22	10.51	2.55	—	{	4.—	6.05	Orăștia	—	1.19	5.41	—	Sibiiu	—	—	10.25	11.47	
Vărad-Velenceze	—	—	9.37	1.52	Apatia	{	7.01	11.18	3.38	—	{	4.13	6.19	Simeria (Piski)	—	1.48	6.08	—	Ocna	—	—	10.46	12.05	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.45	2.—	Agostonfalva	{	7.33	11.36	4.17	—	{	4.38	6.46	Deva	—	2.35	6.39	—	Loamneș	—	—	11.09	12.29	
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	Homorod	{	8.01	11.51	4.47	—	{	4.51	7.—	Branicica	—	3.04	7.04	—	Șeica mare	—	—	11.32	12.50	
Rév	—	7.42	11.36	3.18	Hașfalău	{	8.45	12.23	5.42	—	{	5.10	7.23	Ilia	—	3.36	7.29	—	Copsa mică	—	—	11.52	1.07	
Bratca	—	—	12.10	3.41	Sighișoara	{	10.10	1.19	7.37	—	{	5.38	7.51	Gurasada	—	3.50	7.41	—	Cucerdea—Oșorheiu					
Bucia	—	—	12.43	4.01	Elisabetopol	{	10.39	1.37	8.21	—	{	5.57	8.10	Zam	—	4.25	8.12	—	Cucerdea	4.40	10.00	3.50	12.19	
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	Mediaș	{	11.19	2.05	9.05	—	{	6.42	8.58	Soborșin	—	5.09	8.49	—	Cheța	5.10	10.31	4.21	12.50	
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	Copsa mică	{	11.54	2.25	9.43	—	{	7.14	9.28	Bérvava	—	5.56	9.29	—	Ludoș	5.31	10.53	4.43	1.12	
Stana	—	—	3.29	5.27	Micăsasa	{	12.12	2.41	10.02	—	{	7.43	9.56	Conop	—	6.18	9.49	—	M. Bogat	5.41	11.03	4.43	1.22	
Aghirș	—	—	4.—	5.50	Blaj	{	12.37	2.36	6.—	—	{	8.01	10.17	Radna-Lipova	—	6.57	10.23	6.14	Cipeu-Iernut	6.18	11.44	5.31	2.03	
Ghirbău	—	—	4.18	6.02	Crăciunel	{	12.56	—	6.20	—	{	8.21	10.38	Pauliș	—	7.12	10.37	6.30	Kerelő-Sz.-Pál	6.33	12.00	5.46	2.18	
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	Teiuș	{	1.30	3.13	6.59	—	{	8.47	11.05	Gyorok	—	7.27	10.52	6.47	Nireșteu	6.56	12.26	6.10	2.45	
Cluj	{	10.01	5.05	6.43	Aind	{	1.45	—	7.15	—	{	9.40	11.55	Glogovaț	—	7.56	11.18	7.17	Oșorheiu	7.15	12.46	6.30	3.05	
Apahida	{	10.16	—	7.03	Vințul de sus	{	2.34	3.45	7.43	—	{	10.10	12.24	Arad	{	8.10	11.32	7.32	Oșorheiu—Cucerdea					
Apahida	{	12.05	—	7.08	Uioara	{	2.55	4.01	8.—	—	{	10.34	12.53	Szolnok	—	9.—	12.20	8.10	Oșorheiu	6.34	12.06	8.45	12.25	
Ghirș	{	12.31	—	7.26	Cucerdea	{	3.17	—	8.29	—	{	11.04	1.22	Budapesta	—	2.39	4.53	12.—	Nireșteu	6.55	12.27	9.06	12.55	
Ghirș	{	2.16	11.25	—	Apahida	{	3.24	—	8.55	—	{	11.21	1.40	Viena	—	7.10	8.16	2.10	Kerelő-Sz.-Pál	7.16	12.51	9.28	1.24	
Cucerdea	{	3.32	11.45	—	Cluj	{	3.36	4.29	9.04	—	{	12.05	2.24	—	—	6.05	8.—	—	Cipeu-Iernut	7.37	1.16	9.49	1.54	
Uioara	{	3.41	—	—	Ghirș	{	4.11	4.50	9.32	—	{	2.56	6.59	—	—	—	—	—	M. Bogat	8.07	1.50	10.20	2.31	
Vințul de sus	{	3.50	—	—	Apahida	{	4.36	—	10.32	—	{	3.30	7.33	—	—	—	—	—	Ludoș	8.21	2.07	10.34	2.46	
Aind	{	4.25	12.08	—	Cluj	{	5.36	—	10.32	—	{	6.30	11.50	—	—	—	—	—	Cheța	8.38	2.21	10.51	3.06	
Teiuș	{	4.25	12.08	—	Nedeșdu	{	5.56	5.58	12.32	—	{	6.30	11.50	2.23	Petroșeni	—	6.49	9.33	5.28	Cucerdea	9.07	2.50	11.20	3.40
Crăciunel	{	5.10	12.29	—	Ghirbău	{	6.08	6.08	12.59	8.—	{	7.05	12.27	3.—	Banița	—	7.27	10.14	6.06	Simeria (Piski)—Uniedoara				
Crăciunel	{	5.44	—	—	Aghirș	{	6.29	—	8.34	—	{	7.53	1.19	3.49	Crivadia	—	8.06	10.54	6.45	Simeria (Piski)	6.40	—	—	—
Blaj	{	6.02	12.57	—	Stana	{	6.45	—	8.59	—	{	8.46	2.10	4.40	Pui	—	8.50	11.37	7.25	Cerna	7.01	—	—	—
Micăsasa	{	6.40	—	—	Huiedin	{	7.—	—	9.56	—	{	9.33	2.57	5.28	Hațeg	—	9.13	12.17	8.02	Uniedoara	7.30	—	—	—
Copsa mică	{	7.—	1.32	5.40	Bucia	{	7.26	—	10.16	—	{	10.11	3.35	6.07	Streiu	—	10.16	12.58	8.44	Uniedoara—Simeria (Piski)				
Mediaș	{	—	1.45	6.01	Hașfalău	{	7.48	7.14	—	10.16	{	10.43	4.04	6.39	Simeria	—	10.53	1.35	9.15	Uniedoara	10.18	—	—	—
Elisabetopol	{	—	2.06	6.40	Bratca	{	7.48	7.14	—	11.04	{	—	—	—	—	—	—	—	Cerna	10.44	—	—	—	
Sighișoara	{	—	2.38	7.35	Rév	{	8.28	7.43	—	12.17	{	—	—	—	—	—	—	—	Simeria (Piski)	11.03	—	—	—	
Hașfalău	{	—	2.50	8.01	Mező-Telegd	{	8.47	—	—	12.47	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Ghirș—Turda				
Homorod	{	—	3.48	10.05	Fugyi-Vásárhely	{	9.06	—	—	1.21	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Ghirș	5.19	—	10.37	4.16
Agostonfalva	{	—	4.19	11.02	Vărad-Velenceze	{	9.26	8.22	—	2.05	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Turda	5.40	—	11.04	4.37
Apatia	{	—	4.34	11.37	Oradea-mare	{	10.01	8.48	—	3.08	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Turda—Ghirș				
Feldioara	{	—	4.53	12.32	P. Ladány	{	10.20	—	—	3.39	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Turda	8.20	—	1.41	10.10
Brașov	{	—	5.20	1.09	Szolnok	{	10.30	—	—	3.55	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Ghirș	8.41	—	2.06	10.31
Timiș	{	—	5.30	1.50	Budapesta	{	10.37	9.13	—	4.06	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Copsa mică—Sibiiu				
Predeal	{	—	5.30	1.50	Viena	{	10.51	9.18	10.37	—	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Copsa mică	—	—	3.02	1.11
București	{	—	6.07	2.48	—	—	12.50	10.38	1.45	5.35	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Șeica mare	—	—	3.30	1.32
	{	—	7.30	3.23	—	—	3.06	12.14	5.34	8.22	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01
	{	—	11.35	9.40	—	—	6.—	2.10	10.05	10.30	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Ocna	—	—	4.09	2.24
	{	—	—	—	—	—	3.—	8.—	6.05	—	{	—	—	—	—	—	—	—	—	Sibiiu	—	—	4.26	2.44

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.